

СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ

ВѢСТНИКЪ НЕЗАВИСИМЪ ОТЪ ПАРТІИ.

„СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ“

излиза за сега единъжъ въ седмицата въ Събота, но щомъ са едобие съ 500 подписчика, ще са удвои величината ѝ.

Цѣната за въ България:

За 12 мѣсяци 4 рубли или 16 лева
За 6 „ 2 „ или 8 „
За 3 „ 1 „ или 4 „

За въ странство са прибавя на годината 4 лева, половина год. 2 лева, тритъ мѣсяца 1 левъ.

За всѣкакви публикациѣ

са плаща на единъ редъ за първитѣ три пѣти 30 стотин., а за всѣки послѣдующи 20 стотин.

Писма и препорѣчки са испращатъ до администраціята на „Свободна България“ въ дома на редактора.

Неплатени писма са неприяемватъ.

Единъ брой 40 стотинки.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Отъ редакцията, — Стихотвореніе: „Съ голоса народа“. — България и Българитѣ — Цариградъ 24 Марта. — Обществено мнѣніе. — Отворено писмо (край). — Слово г. Радивоева. — Дописки: изъ Варна 24 и 26 Марта, Ямболъ. — Сатира. — Равносмѣтка и Протоколъ отъ българо-руск. търг. дружеството. — Телеграмми. — По игената. — Обзвѣненія.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Многого натрупанъ матеріалъ въ редакцията, частъ отъ които бѣше вече нареденъ, заставлява ни да оставимъ за въ слѣдующій брой передовата си статья по празднованіето рожденія день Возлюбленѣйшаго ни Княза Александра I, който день тържественно са опразднува 24 того и съ осветленіе на града, тъй както и молебена отслуженъ на 25 т. въ българската черква за възшествіето Его Величества Александра III на Императорскія Всероссійскій престолъ.

СЪ ГОЛОСА НАРОДА.

Отищенье, отищенье! Проклятье тебѣ
Убийца презрѣнный, звѣрь окаянный!
Взыщутся въ небѣ и здѣсь, на землѣ,
Слезы Росіи о жертвѣ вѣнчанной!

Какою цѣною, скажи, продана
Тобою, предатель, жизнь нашего солнца?
За золото! Дьяволъ! За нучу червонецъ!
Что сдѣлалъ, юда? Нѣтъ, ты сатана!

И зналъ ли ты, извергъ, на что поднималъ,
Твою, святотатецъ, презрѣнную руку,
Съ нѣмъ страдающей Руси готовилъ разлуну,
Кого ты въ Добрѣйшемъ народѣ свою лишалъ?!

Ничтожный! Всей гнусною кровью твоею
Не смыть тебѣ смерти Царь изъ Царей!..
Но всежъ ты заплатишь своей головою
За наши стѣнания! Отищенье, злодѣй!!

Софія, 1 Марта 1881 год.

Ф. Г.

БЪЛГАРИЯ И БЪЛГАРИТѢ.

(Продълж. отъ бр. 5).

III.

За да са убѣди сѣкій отъ нашитѣ читатели какво убійствено вліяніе е имало и има лошото управление на страната, ний тукъ привождаме тѣзи статистически свѣдѣнія:

Название на державитѣ	мили	На една кв. мили живѣять	Число жителей
Англія	5000	по 5000 души	33 мил.
Италія	5370	по 5000 души	2 м. 800 х
Германія	10000	по 4100 души	44 мил.
Франція	10000	по 3600 души	37 мил.
Австрія	11000	по 3000 души	36 мил.
Романія	960	по 2300 души	1 м. 500 х
Сърбія	1900	по 2000 души	5 мил.
Гръція	890	по 1600 души	1 м. 600 х
България (Сѣвер. и Южна)	4200	по 1000 души	2 м. 800 х

Отъ горѣприведенитѣ данни нашитѣ читатели виждатъ, че отечеството ни България, сравнително съ другитѣ по-главни европейски държави и съ своитѣ сѣбди — Гръція, Сърбія и Влашко, — е по-малко населена. А страна и държава, лишена отъ народъ, лишена са отъ сила и средства да поддържава своето правителство и порядочни училища, които сж нужни за народното развитіе. Земята, ако са обработва отъ по-много рѣцѣ, дава богатство на народа и държавата. Ний, Българитѣ, съ 2 милліона народъ неможемъ постигнѣмъ онѣзи нѣди, съ които сме въобще само на слова въодушевляени. Ако искаме да са осмѣстимъ с.-стефанскій миръ, ако искаме да са разширятъ границитѣ на България, ако искаме да освободимъ нашитѣ братя въ Македонія и Тракия, ако искаме да бѣднимъ достойни чада на матушка Русія и да получимъ онова, което ни даде тя съ кръвъ, то трѣба да бѣдимъ разумни и въ работитѣ си общи и частни.

Ний днеска имаме нужда най-първо да населимъ освобожденото си отече-

ство съ народъ. Тукъ са ражда въпросъ, съ какви народности да са населени е по-добръ за насъ Българитѣ и за нашето икономическо положеніе. За да рѣшимъ този въпросъ или да са произнесемъ за него, то най-напрѣдъ трѣба да погледнимъ на нашата покровителка Русія, която преди 100 години имаше широки полета и цѣли страни необитаеми, ненаселени отъ людѣе. Таково положеніе ни представляваше частъ Бесарабія, Херсонска, Саратовска и други много губернии.

Руската царица Екатерина, която толкова много са грижеше за населеніето на своето царство, направи всичко за да го населени. За да извика отъ вънъ народи, които да са поселятъ въ Русія, тя даде щедри льготы на новитѣ приселенци: 10 години нищо да не плащатъ, подаря ги съ земе безплатно, по единъ чифтъ волове, по една крава или кобили и нужното сѣме за сѣенъ и още по 50—60 руб. асигнациѣ помощъ. Тѣзи льготы силно подбѣйствуваха при нейното царуваніе и са преселиха повече отъ 400—500 хил. души Нѣмци, Сърби, Чехи и голѣмо число Българи. Благодаря на тѣзи пакъ льготы, Нѣмцитѣ скоро разбогатѣха и достигнаха до едно голѣмо благосостояніе. Но тѣ въ теченіе на 100 години време си останаха пакъ Нѣмци. Макаръ и да си откриха на сѣбди училища, но въ тѣхъ тѣ са учеха само по нѣмски. Нѣмцитѣ во време на войната 1828 и 1854 и въ настоящата 1877 война, са отнесоха сѣбѣмъ равнодушно, тѣ не показаха никакви симпатии къмъ руското правителство и рускитѣ славянски стремленія. Русія нито нравствено, нито матеріално не получи полза отъ този народъ. Напротивъ въ войната 1854 год. показаха доста толѣми признаци на несъчувствіе и измѣна: 200 х. Българи въ кримската война направиха пожертвованіе около мил. рубли, а Нѣмцитѣ, числото на които 3—4 пѣти голѣмо, и четвъртъ отъ това не дадо-

хж. Презъ 1872 год., когато послѣдова височайши указъ военната повинность да бѣде задължителна за сѣкиго. Нѣмцитѣ изведиѣжъ общо са отрекхож да слушатъ и половината са изсели въ Америка и сега безпрестанно продължава да са изселяватъ. Ще рече, че Нѣмцитѣ въ продълженіе на сто години, макаръ да живѣятъ въ Русія, но си останахъ Нѣмци по кръвта и чувствата. Въ това време другитѣ славянски народности Българи, Чехи и Сърби чувствухъ и чувствуватъ еднакво съ Руситѣ. Тѣ еднакво осѣщахъ нужда да са біятъ съ общія неприятелъ на Руситѣ и тѣхенъ; тѣ еднакво жертвовахъ, еднакво служахъ на войскитѣ; тѣ безусловно са подчиняватъ на сичкитѣ правителствени распоряженія и царскитѣ заповѣди изпълняватъ съ радостъ и съчувствие; тѣ заедно съ Руситѣ са молятъ Богу, а въ училищата си учатъ дѣцата въ словото на славянски языкъ матеренъ за всинца насъ Славяне.

И тѣй, по нашето мнѣніе, малко населеното ни отечество трѣба да са насели яѣ съ Нѣмци, Италианци или други народи, чужди намъ по народность, вѣра и езикъ, а съ чисти Българи или поне Славяни. Българитѣ, що живѣятъ въ Русія не ще пожелаатъ да са върнатъ, защото тѣ тамъ иматъ доста земя, иматъ добри къщи, иматъ си добитѣкъ и сѣ добри земледѣлци и заможни господари. Може би да са преселятъ въ незначителна една часть. Да и нѣй не трѣба да ги вѣлнуваме съ подобни идеи за преселяване отъ Русія и нетрѣба съ това да правимъ главоболіе на нашитѣ освободители и на нашитѣ сѣжни благодѣтели, сега и въ бѣдуше наши покровители. Нѣй трѣба да обрнемъ нашето серіозно вниманіе на Българитѣ во Влашко и Молдавско, тѣй же и на Българитѣ въ Унгарско. Тамъ нашитѣ братѣя живѣятъ распилѣни, раскжсани, безъ да иматъ по между си единство, связь. Тѣ не са молятъ Богу тамъ на роднія си езикъ и не си учатъ дѣцата на матернія си езикъ, но сѣ жертва на ромжнската и маджарската націоналность. Тѣ видимо са ромжнизируватъ и помаджарватъ, като са сливатъ съ чужди намъ націоналности, които съ това ставатъ многочислени, по-яжки, по-силни и по-богати, че и по-опасни за насъ съѣди. А съ преселеніето имъ, нѣй ще си увеличимъ народностьта отъ хора, които ще бѣдѣтъ сила и подпорка на нашата слаба държава.

Има и друго, че австрійскитѣ Българи ще ни научатъ по нѣщо ново отъ занаети и искусства; Чехитѣ ще ни дадѣтъ луксъ отъ съвременната цивилизация, ще ни научатъ на учтивость, на изящни искусства, занаети и проч. Чехитѣ ще бѣдѣтъ наши

добри учители, наставници и цивилизатори.

За да можемъ това да направимъ, нѣй първо трѣба да имаме солидно министерство отъ хора, които сѣ управлявали и другъ пѣтъ, които познаватъ администраціята и сѣ вѣщи въ нея и такива, които да турятъ нашата конституція въ пълното ѣ дѣйствіе и примѣненіе, тѣй щото сички Българи да осетимъ че вече живѣемъ свободенъ конституціоненъ животъ, че жилищата ни сѣ неприкосновени и личността е обезпечена, че селенияна е господаръ на своя собственъ трудъ. Сичкитѣ благоустроени господарства, дѣто царува правдата, свободата, дѣто обезпечаватъ собствеността, тамъ са привличатъ другитѣ притѣсени народи за да са преселяватъ. Въ това ни убѣждава Румжнія, че въ теченіе на 50 год. отъ 2 мил. народъ тя са увеличи на 5 мил. Подиръ сичко това още като са даде на новопреселенитѣ безплатно отъ 100 до 120 уврата земе и 5 год. да не плащатъ нищо; семе за сѣяни и по единъ чуфтъ волове. А не тѣй, както Бурмовъ бѣше далъ приказъ да са дава по 25 уврата земя, която не стига да прехрани и Бурмовитѣ кучета, едно кротко добиче, а не цѣло семейство.

На занаятчиитѣ тоже може да са дадѣтъ мѣста за къщи и на перевозваніето имъ и да са освободятъ отъ данѣкъ на 5 години. Ако владѣятъ нѣкакви искусства могатъ да са зематъ за учители при реалнитѣ гимназии по иѣніето, столарство, шивачи, бутушари и проч.

Сегашното наше министерство и управителитѣ показаха голѣма неспособность да устроятъ, наредѣтъ бѣженцитѣ. Руситѣ като оставиха повече отъ 20 хил. конѣ и 10 хил. каруци, тѣ ги подѣлиха, а бѣженцитѣ останаха безъ добитѣкъ. Трима дармоѣди: В. Стояновъ, Петковичъ и Славейковъ, които земаха годишно жалованіе по 12 хил. фр. съ прогоннитѣ, а равно нищо не направиха за бѣженцитѣ, които и до сега оставатъ распилѣни не мли, не драги изъ княжеството, безъ земя, къщи добитѣкъ, скитници. Какъ да преселяваме и нареждаме нѣй можемъ да са научимъ отъ Русія и помолимъ рускитѣ администратари да ни помогнатъ въ това.

Цариградъ, 27 Марта 1881.

Впечатленіето отъ звѣрското убійство въ Петербургъ е толкози още силно, щото и тукашното общество, като че не обръща вниманіе на другитѣ произшедствія и въпроси. Самъ султанътъ е уплашенъ и са е окръжилъ съ по-много войска; той, види ся, счита са между великитѣ царѣ, противъ които дѣйствуватъ изверги-

тѣ на чловѣчеството, нихилиститѣ. По заповѣдта на султанътъ бюрото на печатътъ е извѣстило сичкитѣ редактори да не пишатъ вече нищо за убійството въ Петербургъ.

Кабинетитѣ приехъ предложеніята на портата за свършване по гърцкіятъ въпросъ и го вече съобщихъ на гърцкото правителство, което, увѣряватъ, казало, че само тогизи ще да послуша Великитѣ Държави, които ѣ притуратъ при Трикала, Лариса, Воло, и Превеза. Надѣждата, че ще да са свърши този въпросъ безъ война, не е загубена. Забѣлжително е, че портата нѣмаше да устѣпи и горѣказаннитѣ мѣста, ако не бѣше са появила българската нота, въ която бѣлг. правителство са оплаква на Великитѣ Държави за злоупотрѣбеніята на Турцитѣ въ Македонія и проч. Види са, че отъ тази нота портата заключи, че ще да има нѣкакво съгласіе между Гърція, България и Сърбія, за туй тя прибърза, отъ единъ странъ, да направи уступки на Гърція, а отъ другъ странъ, захвана да притеснява още по-вече Българитѣ и да унижава бѣлг. агентство.

Портата въ послѣдне време създаде една канцеларія, която направо ще бѣде въ сношеніе съ автопомнитѣ провинции и съ Бѣлг. Княжество. Бѣлг. агентство и посланницитѣ направихъ бѣлѣжки на портата по тѣзи работа, но портата мълчи и продължава своето дѣло. Да не мислятъ Българитѣ, че тѣ ще да са въсползоватъ отъ мѣжното положеніе на портата, като пращатъ ноти на Великитѣ държави, напротивъ, портата, като знае добръ вътрѣшнитѣ болки на Княжеството, тя сѣкоги ще да мачка българитѣ и ще да е предъ другитѣ чиста като вода.

Утрѣ рускіитѣ посолъ съ своитѣ чиновници ще да има тържественна аудіенція у султанътъ; ще да му представи новитѣ си довѣрителни писма отъ Н. В. Александра III. Въ понедеѣльникъ, казуватъ, ще да пристигне тука отъ Петербургъ бившія началникъ на штабътъ на послѣдната война, князь Имеретинскій, съ собственнорѣчно писмо на Н. В. Александра III, въ което Н. В. извѣщава султанътъ за стѣжване на бащиниятъ си престолъ.

Презъ днитѣ станало землетресеніе на островъ Хіосъ, който съвсѣмъ са разорилъ. Увѣряватъ, че има убити до 5000 души. Портата и тукашнитѣ благотворителни общества, особено Гърцитѣ, пращатъ кораби, пълни съ хлѣбъ и дрѣхи.

Турскитѣ и гърцки фондове са качатъ, отъ което нѣкои заключаваѣтъ, че мирътъ е обезпеченъ.

Общественното мнѣние.

Случи ми ся да прочетохъ въ вѣстници-тъ, че сегашното министерство испроводи-ло по Европа нѣколко свои чиновници да ся учатъ административни науки, съ запла-та отъ българската държавна хазна по 200 фр. на мѣсецъ. Подобно распоряженіе не може да не бѣде осждително, Първомъ, нѣдѣ-ма специални университети за административни науки въ Европа. Въ университетитѣ же ся приемватъ само лица, които съ успѣхъ сж свършили классическитѣ гимна-зиални науки и които сж издържали испитаніе „зрѣлости“ — *Maturitetsprüfung*. А колкото знаеми, испроводенитѣ чиновници не сж свършвали такова классическо о-бразованіе нито въ България, нито въ Европа. Е, добръ, какъ же е възможно и позволено да ся испрашатъ подобни дър-ти чиновници по Европа за образованіе и наука, когато тѣ не сж приготвени? Или тѣ ще ся учатъ така, както едно време ся учаха турскитѣ ученици отъ разни народ-ности въ Парижъ. Отъ дѣто излязяха най-развратнитѣ Мидхатъ пашови ефендета по-слѣ, които обанеротиха и съснаха тур-ската държава! Разбира ся, че волнослу-жители студентитѣ Българинѣ или който да билъ ще ся занимава въ Европа по крѣчмитѣ съ помѣтшентѣ заедно да пие, пѣе и чете политически газети, а нѣкакъ нема да ся занимава въ библиотекитѣ съ наука, — единствено отъ любовъ къмъ на-уката. Между студентитѣ е общо начало, че само онзи студентъ излѣзва ученъ, кой-то ся учи не за чиновникъ бюрократъ, а само за науката. Който студентъ ся учи не за науката, а за чиновникъ и гушята, той не е добръ студентъ: той е лжеукъ и мекере на користолюбіето си, властолю-віето и псслѣдователъ на съвременнитѣ развратни нихилистически теоріи. Неужели е нужда, щото младата България съ пари трѣба да си приготви и нехранимайковци!

По Европа и въ Русія студентитѣ полу-чаватъ по 50—60 фр. ежемѣсечно стипен-дія, и българскія народъ дава по 200 фр. на дърти чиновници въ мѣсецъ да ся рѣятъ по Европа. Ако трѣба съ пари да ся учатъ чиновници, то не трѣба ли съ пари да научатъ и копачитѣ да копаятъ и о-ратъ? Народе, отварий си очитѣ, пазн си паричкитѣ. Правителствата и общества даватъ стипендіи на ученици и студенти за да идатъ по Европа да слѣдватъ нѣкоя специална наука; да изучатъ исторически и литературно, че като ся върнатъ въ оте-чеството си, да станатъ професори и учи-тели, а нѣкакъ не да станатъ бюрократи чиновници, да поддържатъ партизанството то за личното користолюбіе на едни или други министерства. Когато ся харчатъ народнитѣ съ потъ и крѣвъ спечелини па-ри за чиновници, бѣдущи бюрократи пар-тизани, то защо да ся не харчатъ пари и за приготвление писци и слуги за въ кан-торитѣ на разни търговски компании въ-обще и отдѣлни бакалн, механаджии и хал-ваджии въ частности, на които имъ трѣбать момци съ не по-малко образование, отъ кол-кото онова на бѣдущитѣ искусственно ис-печени ушъ администратори. Обикновен-нитѣ чиновници ги даватъ мѣстнитѣ учи-

лица. А който иска да стане и голѣмъ не-обикновенъ чиновникъ. то той трѣба на свои пари да ся учи по Европа. България може да издивява само за бѣдущи учени учители своитѣ пари, и то не повече отъ 100 фр. мѣсечина на сѣкій стипендіантинъ. Най-послѣ, ако страната има нужда за спе-циалсти службани, то защо веганното ми-нистерство не пригласи онія Българи, кои-то иматъ юридическо образование и които стоятъ безъ служби въ България, или сж на служба въ Русія? Въ България има нѣ-колко юристи практики, които сж ся учи-ли не на български пари, а или съ свои бабини пари, съ свой трудъ или като сти-пендіанти на Царя-Освободителя, подъ имя *славянски стипендіанти* въ одескій и мо-сковскій университети. Така ли обезпеча-вами ній въ България положеніето на онія учени, които сж имали щастіе да ся учатъ съ паритѣ на нашія Освободители — *Бла-женнѣйшая Емю память*? Защо именно българското министерство не ся възползу-ва отъ ученіето и специалността на онія които сж безъ служби и които сж ся учили въ Русія? Ако направимъ едно сравненіе между гг. Шлейферовци и Небольсиновци, ній можемъ да посочимъ нѣколко специа-листи Българи, които не само че сж ся пра-ктикували по десетина години по сѣдебната частъ во Русія, но сж и специалисти по о-бичното право на южнитѣ славяни и по древното законодателство на Славянитѣ и Българитѣ, които сж извѣстни въ славян-ската юридическа литература и съ универ-ситетитѣ, като положителни ученолюбци па-триоти и предадени на науката. Какво и-менно е писалъ Каравеловъ, Шлейферъ, Небольсинъ, че и г. Стояновъ по обич-ното българско право? Нищо, даже и азика и обичаитѣ незнаятъ. А сега сж на чело на правосждіето. Защо подобни мѣста не ся замѣстятъ съ Българи юристи, или ако не, то нека ся повикатъ не профани неве-жи Руси ужъ юристи (!), а нека ся пови-катъ пѣкои професори, нека ся повиеа г. Градовскій, Пилинъ, Спасовичъ, Неклюдовъ, Лохвицкій, Проскуряковъ и други много, които като имъ ся заплати добръ, ще ни устроятъ правосждебната частъ. Сегашнитѣ (боси въ науката) нищо не могатъ да по-сѣятъ въ България, освенъ формалности и сложности въ правосждіето и . . . такива те бѣджатъ и бѣдущитѣ администратори, които ще ся върнатъ отъ Европа, слѣдъ като поѣдатъ български пари. Виѣето да испращамъ дърти чиновници да ся учатъ подипърва по административни науки (ка-кви ся тія науки?), то не бѣше ли по-полезни да ся командиритъ 3—4 юристи Българи да обикалятъ и изучатъ влашкитѣ, сръбскитѣ, грцкитѣ и други държавни у-чрежденія (а не административни науки), че слѣдъ година двѣ да ся върнатъ съ прак-тиченъ матеріалъ. Намъ сега за сега не теоріи юридически сж нуждни, а прак-тическій матеріалъ по учрежденіята. Ній искаме, щото испроводенитѣ дърти иргени — бѣдущи юристи (?) да публикуватъ сѣко тримѣсечіе за тѣхнитѣ си занятия, какви науки учатъ, какви книги сж прочели и да написватъ по 3—4 монографіи въ година-та (отъ 3—5 печатни коли) по админис-тративнитѣ си науки. Нека покажатъ уни-

верситетитѣ и фамиліитѣ на професоритѣ при-кото ся учатъ; Иначе ще ги считаме, че тѣ ся рѣятъ по биртовитѣ съ нихилиститѣ и че ще донесатъ въ България распуше-чностъ и безрѣдници. Ако ни попитатъ, ній ще посочимъ кои юристи — практики сж безъ служби, не сж партизани, а сж ся за-гърточили въ кабинетитѣ си и ся занима-ватъ да изучаватъ славянското и европее-ско законовѣденіе въобще и обичното бъл-гарско право и сждопроизводство въ осо-бенности. Защо на такия учени не ся да-ватъ съответствующи служби, това го ка-захми: а) зашто тѣ не сж партизани, нито кокалановци консерватори, нито кокаланов-ци либералци; и б) зашто министритѣ ся боятъ отъ конкуренти. Тѣ сж служители само на своята богиня — науката, която искатъ да притѣжаватъ къмъ общото бла-го на челоуѣчеството, безъ разлика на по-литически и націонални въпроси. Въ на-уката нема нито политика, нито нація, нито подданство, въ нея владѣе сжното общо-челоуѣческо благосъстояние: удовлетвореніе, до колкото е възможно съвременно, потре-бноститѣ (духовни и физически) на челоуѣ-чеството. Ако нашето правителство ся рж-ководяше отъ подобни висши чисто-крѣв-ни принципи, а не отъ плотски приходи, нашата малка държавица щѣше да има и сждилина урядени и сжди специалисти и правосждіе равномѣрно. За сждилищата ще поговоримъ и послѣ. (Юр. Пр.)

ОТВОРЕНО ПИСМО.

(Край).

Время шло... Коравки пооправились, и еще съ большою самоувѣреностію и само-мнѣніемъ, якобы приближенные, любимцы двоинаго министра г. Каравелова, стали уже кричать въ слухъ, что стоятъ имъ лишь, только пожелать, и Каравеловъ подпншетъ отставку для всякаго, кого имъ вздумаетъ удалить отъ должности... На примѣръ, разъ, довольно долго и преуморительно эти ве-ликіе мужи, въ слухъ разсуждали такъ: На-до попросить уволить Теохарова (товар. прок. кассацин). По поводу о мировых по-шлинахъ онъ далъ невыгодное для мини-стерства финансовъ заключеніе въ Верх. Кас. Судъ казна можетъ потерять тысячь двадцать франковъ!... Это невозможно!.. Да и Стаматовъ (предсѣдатель Кассацин), что онъ о себѣ думаетъ?! Судьи и проку-роры органы Министра и должны быть его орудіями!.. Пншетъ какіе-то, циркуляры! Вѣдь можетъ полетѣть!!

Время шло... Мнѣ заявляется сими вели-кими мужами, весьма авторитетно, съ ам-пломбомъ, что министеръ де Каравеловъ желаетъ удалить отъ должности нѣкоторыхъ лицъ апеллативнаго суда: это де клубисты, консерваторы, чорбаджии это враги его пар-тии, друзья тѣхъ-то, тѣхъ-то и тѣхъ-то!.. Я, какъ звѣно въ цѣпи Генераль-Прокуро-ра т. е. министра юстиции, какъ его органъ долженъ, обязанъ помочь министру въ этомъ дѣлѣ!.. Вслушавъ все молча, я хотѣлъ возразить, — выяснитъ, — какъ лично я понимаю мои обязанности Прокурора, — но немогъ произнести звука: отъ негодованія у меня ежалось горло...

Настало роковое для меня 15 Января. Въ этотъ день, въ качествѣ прокурора софійскаго апеллативнаго суда, я считъ своей безусловной обязанностью освободить и освободить изъ подъ ареста нѣкоего Г. Николаева, бухгалтера при мин. финансовъ посаженнаго подъ арестъ по личному приказу г. министра Каравелова, какъ пренаивно заявилъ мнѣ это г. Македонскій, помощникъ прокурора при соф. окружномъ судѣ... Тогда уже противъ меня какъ врага де, вѣроятно, партіи загрѣбли всяческіе громы отъ Шлейфера и Небольсина!.. Я коротко и ясно заявилъ тогда, что въ лакеи, въ холопы ни къ кому, ни когда, ни за что... ни за какія благополучія въ мірѣ не пойду! Я этого не хочу и не могу; въ 49 лѣтъ мнѣ поздно начинать холопскую службу!..

18-го Января я уѣхалъ на особую квартиру...

За случай этотъ ухватились мои побѣдители и пустили въ ходъ все средства *per fas, et per nefas* для того, чтобы возстановить противъ меня г. Каравелова. Ему, — министру юстиціи — старались сдѣлать значеніе и пониманіе той 32 ст. доп. къ Вр. Суд. Прав., на основаніи которой я освободилъ Николаева. Но штука эта имъ не удалась. Послѣ словеснаго объясненія моего съ г. Каравеловымъ по этому дѣлу, онъ, *volens, nolens*, долженъ былъ согласиться что я поступилъ вполне законно. Объясненіе это было, въ присутствіи Шлейфера. Признаюсь чистосердечно, во время объясненія я неупускалъ случая, по поводу возвращенія на этотъ предметъ на г. Шлейфера, на медленномъ огнѣ поджарить мелкое самолюбиваго? маленькаго-великаго Шлейфера.... Какъ страстный игрокъ, я поставилъ тогда карту: *Va banque!*...

И вотъ тогда-то началась другая музыка. Дипломатомъ Шлейферомъ, купно съ Небольсинымъ, была задумана та интрижка à la Меттернихъ, или по мѣншей мѣрѣ, à la нашъ Остерманъ, какъ имъ казалось, — которая имѣла такіе дурные результаты для меня, — и повелась подкопы...

И межъ тѣмъ, одинъ, безъ помощника; (помощникъ прокурора, Касабовъ, съ конца Декабря уже не ходилъ на службу;) съ утра до глубокой ночи работалъ и долженъ былъ работать по суду надъ арестантами, большею частію, дѣлами, подеудимые по которымъ, болѣе чѣмъ, по полугоду томилась въ тюрьмѣ, ожидая разбора ихъ дѣлъ... Изъ министерства юстиціи, мѣжду тѣмъ, меня стали бомбондировать запросами, объясненіями, непременно подробными и письменными, несмотря на то, что мною, по вопросамъ этимъ, даны были уже министру, словесныя объясненія и было выяснено, что съ пріѣздомъ помощника, я сдѣлаю все это и подниму рядъ тѣхъ вопросовъ, какіе накопились, при разсматриваніи дѣлъ по Суду.

30-го Января конфиденціально, за подписью однакожъ Шлейфера и Небольсина, г. министръ Каравеловъ предписалъ мнѣ дать ему, тоже конфиденціально, свѣдѣнія — „въ рѣху способността, както и въ рѣху обхожденіята на всикитѣ служащи въ Ап. Сждъ, при което да имате предъ видъ и до колко тѣ отговарятъ на назначеніето си.“

Въ то же время, почти тотчасъ же, съ пріемами вылающей хвостомъ собаченки, г. Шлейферъ указалъ мнѣ на эту конфиденціальность, какъ на актъ де особаго довѣрія ко мнѣ министра и проч.... и, черезъ чуръ ужъ прозрачно, для дипломата то, тутъ же высказался, что служащія де въ Апеллативномъ судѣ — Заграфскій, напр. да и другіе — клубисты, враги Каравелова и его партіи и т. п....

Нечитавши еще этой конфиденціальной бумаги, я задрожалъ отъ негодованія, при одной мысли о томъ, что ко мнѣ, Прокурору-то второй инстанціи столичнаго суда болгарскаго, русскому присяжному повѣренному, честно служившему 17 лѣтъ Россіи, при хвостни болгарскаго министра юстиціи позволили себѣ отнестись, какъ къ человѣку, который рѣшится оклеветать кого бы то ни было для личныхъ ихъ видовъ, мѣрить меня на свой аршинъ, третировать меня, какъ холопа и я отвѣтилъ на конфиденцію..... (презрѣніемъ)... Я цѣлую недѣлю почти, до 6-го февраля, молчалъ стискивая зубы...

О конфиденціальности сей извѣстили въ тотъ же день судъ... Устроивалась, изволите видѣть, травля: Прокуроръ де въ угоду Шлейферамъ, Небольсинымъ, — оклеветалъ судъ, судъ отвѣтитъ тѣмъ же на прокурора... однимъ ударомъ двухъ зацефъ! Расчетъ казался вѣрнымъ и очень ловкимъ. Но относительно меня попали въ просакъ бѣднати, промахнулись, „проштыгнулись“, какъ выразался нашъ Старый Скобелевъ...

Г. Подпредсѣдатель апеллативнаго суда Заграфскій не выдержалъ...

»Рабы, влачащіе оковы,

»Свободныхъ пѣсень не поютъ...«

невидержалъ и соорудилъ противъ меня цѣлый рядъ обвиненій, составилъ чуть чуть не обвинительный актъ... Онъ де г. Заграфскій заблѣжилъ: и непоследовательность то въ моихъ дѣйствіяхъ по суду и нерадѣніе мое, и немарливость-та мой, и замедленіе дѣлъ, по моей милости, и незаконности-то мои, и каприциозни требованія мои, и отрѣченіе отъ своихъ мнѣній и, на конецъ, о ужасъ, дискредитированіе моими дѣйствіями суда, подрывъ авторитета суда 2-й столичной инстанціи! Тогда такъ все дѣйствія мои оказываются законными.

6-го Февраля меня вызвали въ министерство и приказали, да приказали подать въ отставку, не выслушавши даже по пунктамъ обвиненія, недаявъ даже возможности, въ продолженіе 6-ти дней узнать въ чемъ же обвиняюсь я... Вы не вѣрите!? Но это фактъ. Копіи съ обвинительныхъ бумагъ (и то не всехъ) мнѣ выданы были уже по четвертой, по счету, просьбѣ моей объ этомъ — только 12 Февраля въ 4½ ч. дня, черезъ 6 дней стало быть!...

Репортъ господина Заграфскаго къ министру, виноватъ къ Шлейферу, былъ przeprowadенъ чрезъ г. предсѣдателя суда Павлова... И такъ меня уволили... Къ чему однакожъ такая мягкость выраженія... вещи нужно называть ихъ собственными именами... меня выбросили — съ вопиющими нарушеніями началъ всякаго права, началъ, такъ называемой, божеской и человеческой правды и справедливости, въ пря-

мое нарушеніе болгарской Конституціи и основныхъ законовъ Болгаріи!

(Я имѣю въ виду 73 ст. Болг. Констит. Закон. объ Устр. Суд. ч. въ Болгаріи, Вр. Суд. Правила и Дополненія къ ним.)

Меня разорили за тѣмъ!...

Уѣзжая въ Болгарію, по вызову министра юстиціи тогда, г. Стоянова, я оставилъ практику присяжнаго повѣреннаго, (очень ужъ сильно захотѣлось узнать тогда, все прелести конституціоннаго строя Государствъ на практикѣ, — пожить конституціонной жизнью и я ликвидировалъ дѣла. Ликвидируя ихъ, я долженъ былъ возвратить вѣрителямъ своимъ (кліентамъ) взятую съ нихъ, въ силу закона и обычно извѣстную сумму денегъ впередъ за веденіе и для веденія ихъ процессовъ... Я отдалъ за много лѣтъ, съ большимъ трудомъ, собранные мною 800 съ лишкомъ рублей сер. чистыми деньгами; долженъ былъ выдать одному изъ кліентовъ, кромѣ 130 руб. денегъ вексель въ 500 руб. и задолжать по векселямъ въ банѣ до 700 руб. Сроки платежей по векселямъ во концѣ Марта!... Векселя эти протестуютъ, могутъ предъ-явить ко взысканію и объявить меня несостоятельнымъ должникомъ и лишитъ такимъ образомъ возможности даже работать! По законамъ нашимъ несостоятельный должникъ не можетъ быть не только присяжнымъ повѣреннымъ, но и простымъ адвокатомъ.

О потеряхъ матеріальныхъ, денежныхъ, я не особенно грущу, — хотя, изрѣдко, болѣзненно сжимается грудь, при мысли о томъ, что тѣ 11-ть человѣкъ, (двѣ старушки сестры, изъ которыхъ одной за 70 лѣтъ и еще 9-ть лицъ племянниковъ и племянницъ, — бѣдное существованіе которыхъ я поддерживалъ въ продолженіи 15-ти лѣтъ по мѣрѣ возможности и силъ моихъ), на нѣкоторое время должны будутъ... должны будутъ — ожидать не человеческой помощи а только Божеской... если смилуется онъ за что либо!?

О потеряхъ я не жалѣю, повторяюсь, я способенъ къ труду, Рано или поздно я заработаю потерянные мною суммы и рассчитаюсь съ долгами, сдѣланными мною, по переѣзду въ Болгарію... къ братьямъ Славянамъ!..

Матеріальныя потери я способенъ простить... Но, во мнѣ оскорбили конституцію, оскорбили Болгарскіе Основные Законы, оскорбили общечеловѣческую справедливость оскорбили постъ прокурора въ Болгаріи!..

Я не Болгаринъ, а только Славянинъ. Тутъ, пожалуй, еще возможно нравственное примиреніе...

Но во мнѣ оскорбили Русскаго подданнаго, во мнѣ оскорбили русскаго присяжнаго повѣреннаго, во мнѣ жестоко, грубо, безчеловѣчно оскорбили человека!...

Я долго молил Бога найти въ себѣ силы простить и это:...

Отпусти имъ, не вѣдаятъ бо, что творятъ! Но вѣдь это тоже месть!...

Мстить я не хочу! Простить не могу!

Я долженъ сдѣлать это и попрошу суда надъ собою. Если г. министръ на правосдѣіе откажетъ мнѣ въ этомъ, — тогда я потребую Суда!! Я не глуръ; я — не раія.

Русскій Присяжный Повѣренный
Ф. П. Гіацинтовъ.

Отъ ред. — Както обнародвахме словото на г. Шишкова, изрѣчено въ тукашната русска черкваца по случай на панихидата отслужена за блаженопочившия Императоръ Всероссійскій, тъй сжщо днесъ обнародваме и словото на г. Радивоева, което бѣ изрѣкълъ по сжщия случай въ българската черква, като оставаме на читателитѣ да сждятъ за неговото достоинство. Ето това слово на текетъ:

„Да молчатъ всяка плоть челоуѣка и ничтоже земное да помысляетъ; днесъ бо Царь отходить“.

Да са пренесемъ, жалостни братъ, мисленно въ столицата на братскія намъ рускѣй Народъ — въ С.-Петербургъ, тамъ отъ дѣто дойде нашето ущедрѣние, тамъ дѣто отъ 15 дни насамъ сж обрѣхти очитѣ на сичкѣя свѣтъ, тамъ дѣто винхти сж обрѣхти и нашитѣ, тамъ дѣто трѣба да сж и срдцата ни, за да видимъ що са върши. Царьтъ отхожда — Царь Александръ II — добрия пастирь, който си полагаше и положи душата си за доброто на народа си, на когото драгоцѣнния животъ не само за насъ Славянитѣ бѣше полезенъ, но и всичкѣя свѣтъ, като го праведно отъ 15 дни оплаква; защото Той — Царьтъ-Почившия отъ измѣническа ржка, по своитѣ безпримѣрни благодѣяния и кротость като Христѣнинъ никой нему подобенъ на земята нѣма; като Царь великодушень, свободолюбивъ и реформаторъ, никой отъ земнитѣ царѣ съ него не може са равни.

Адека, пълнена ржка прекрати живота на този Царь, който милиони души повика на животъ, — на животъ самостоятеленъ. Царьтъ-Освободителъ въ славното си царуванье съ разширяваніето на и тъй пространната си имперія прѣскаше нравственна свѣтлина между дивитѣ средноазіатски народи; съ унищоженіето на парижкѣя трактатъ за свободно плуване по Черно Море на руски кораби и съ уплтаніе руската имперія като мрежа съ желѣзници Той много потика народа си на напрѣдъ въ промишленно и търговско отношение; съ отваряне на безбройни всевъзможни училища Той високо подигна народа си; съ даване свободно печатаніе вѣстници безъ предварителна цензура и съ заповѣданіе на земски събрания въ държавата си, отъ само себѣ си са разбира, че Русія, кой знае, еще какви велики благодѣяния сж я чакали, които да я прославятъ и възвисятъ еще новече, но, беззаконный же Іуда не восхотѣ разумѣти.

Нѣма вече, братъ, Великія отъ земнитѣ царѣ Императора Александра II. На вѣки изгаснаха неговитѣ лучезарни очи, предъ които бѣгаше неправдата, насиленіето, както тъмнината предъ слънцето. Пресъхнахъ оиъзи неговѣ извори, изъ които отъ милость къмъ насъ често течаха съзки. Студена и неподвижна на вѣки остава неговата десница, която извади сабя за наше избавленіе. Млъгнаха неговитѣ благодатни уста, които испѣриха раниѣ на толкова милиони народъ. Остави ни сираци нашия олютецъ, който отъ голѣма къмъ насъ милость подобно на небесния Спасителъ, слѣзе отъ височината на своето величіе — отъ славната си столица и са засели между насъ за насъ да състрадава и съболѣзнува, и не веднажъ ни оплаква въ Горня Студенъ: и видѣхомъ славу Его, славу яко единороднаго иже отъ отца. Остави ни сираци нашия Царь-Освободителъ, който заради насъ остави преди малко своитѣ 99 общѣ и дойде въ пустинята да търси насъ — изгубената си овца, и, като ни намѣри, облобиза ни съ свобода, съ политически самостояте-

ленъ животъ, дигна ни на рамянѣтъ си. Умрѣ мъченически, който за нейното избавленіе изложи на опасность живота си и живота на Августѣйнето си семейство: Больше сея любви нигдеже есть да кто душу свои положитъ за други своя. Подобенъ на спасителя нашия освободителъ по кротостъта си до като дружелюбно попита врага си, който е хвърлилъ първата бомба „защо иска да го убие и какво му е направилъ“, вторій безбожникъ, ослѣненъ отъ незаслужна ярость, а просто благоудѣлствуванъ отъ жертвата си Царя-Освободителя, „ядѣй хлѣбъ мой на мя запинаніе“ — испуща втора бомба въ краката на свѣщенната царска особа и Царя, уви! пада мъртавъ — за еже любити мя ко кресту мя пригвоздисте.

Падна, братія, падна по този начинъ Великія Нашъ Покровитель отъ ржка кръвнишка, ржка злодѣйска и безбожническа, и днесъ земята покрива свѣщенномученическото тѣло на царя освободителя, който отвори, затворенитѣ за насъ отъ 500 години страници на Всеобщата Исторія. Заради сичко туй днесъ при погребеніето на този несравненъ благодѣтель на челоуѣчеството да молчатъ всяка плоть челоуѣка и ничтоже земное да помысляетъ; днесъ бо царь АЛЕКСАНДРЪ II отъ міра сего отходить.

Великитѣ и безпримѣрни благодѣяния сторепи намъ отъ този Славянскій Мойсей — Царя-Освободителя, който вопрѣи разни козни на Филистимляни и Амалаеитяни ни доведе до Іорданъ. ии дигнуватъ свѣщенна длъжность и за дѣтѣ грова му съ благоговѣніе да почитами памятьта му и наследственно да я предавами отъ родъ въ родъ; при това и да са молимъ винаги Всеблагому Богу за да въдвори святата му душа въ царството на блаженството, — да го счисли съ лика на свѣщенномученицитѣ, и да благослови, утвърди и укрѣпи царството на достойния нѣговъ преемникъ Н. Им. В. АЛЕКСАНДРА III за да доискара наченатото велико дѣло на славнаго си родителя, както Исуса Навина и да го дари съ препмупаствата, достоинствата, отличіята и славата на нѣговитѣ праотци: Петра Великаго, Екатерины II-я, Николая I-го и Александра II-го за слава на цѣлото Славянство.

Вѣчная память на свѣщенномученика Царя-Освободителя Александра II-го!

15 Марта 1881 година г. Варна

Миланъ Радивоевъ.

Д О П И С К И.

Варна, 29 Марта 1881.

В. „Независимость“ въ брой 52, нинше за една дълга телеграма изъ Варна, която разпавяла, че нѣкои недовольници оттука наедно съ ѣмѣта ходили по жгълитѣ на града да сбиратъ подписи противъ нейния любимецъ „Работникъ“ съ цѣлъ да компрометиратъ настоящето положеніе на работитѣ у насъ, — и това тя отдава на „Българскій Гласъ“, като че въ Варна нема самостоятелни хора или пакъ сж единъ видъ автомати, които могатъ да са разиграватъ отъ този или онзи вѣстникъ и отъ частно или общественно нѣкое лице. — Но министерскійтъ органъ представлява сичко това, като че то има работа съ Копривненци или съ диваци; той забравя, че говори за Варна първостепенній търговскій градъ на цѣла България, дѣто съ време и сега сж се поселили най-интелигентнитѣ Българи, които съвмѣстно съ съгражданитѣ си Гърци, Арменци и други сж въ положе-

ніе да познаватъ добрѣ интереситѣ на общото си отечество. Въ Варна, има повече отъ 20—30 търговски кантори и двѣ дружества, които работятъ съ цѣлъ търговски свѣтъ; има търговци, които въ едно време държатъ кантори въ Цариградъ, Марсилия, Манчестеръ, Одесса, Віена, Букүрещъ и пр. Има търговци които владѣятъ по нѣколко езици и получаватъ освенъ българскитѣ газети, още понѣколко чуждострани газети; има хора които държатъ въ канторитѣ си по нѣколко души писари и сѣбѣй единъ отъ тѣхъ получава жалованіе почти наравно съ единъ членъ въ сжда. Пита се сега: може ли подобни хора, единъ ѣмѣтъ Славчовъ да ги търси по къшетата изъ града и да ги кара силомъ да са подписватъ на извѣстното заявленіе противъ вѣст. „Работникъ“? Нѣтъ, защото сѣбѣй отъ тѣхъ добрѣ разбира, че това заявленіе е чисто изразеніе на народното чувство, тѣжко наскърбено отъ дописката въ 14 брой на „Работникъ“, който са гледа вече като министерскій органъ и слѣдователно настоящето министерство е съставено отъ хора несвѣстни, извѣдени, които водятъ народа къмъ пропасть.

В. „Работникъ“ съ извѣстния свой кружокъ за срамъ на народа ни распространява адеки идеи предъ очитѣ на нашитѣ освободители; отъ сичекитѣ български, сръбски, чехски, хърватски и руски газети, *Работникъ* е единственната, която са зарадва и одобри звѣрското убійство на свѣщенната особа на Царя-Освободителя Александра II. И подиръ сичко, това органтъ на Каравеловъ въ столичния градъ има смѣлость и свѣсть да мжмри и напада първитѣ отлични граждане на Варна за тѣхната благородна постѣпка. Тѣ обаче чакатъ съ нетърпеніе какво ще направи министерството съ тѣхното доброволно заявленіе противъ редактора на „Работникъ“ и противъ авторитѣ на подобни статии въ тоя вѣстникъ. Ако не получатъ удовлетвореніе, то тѣ ще бждѣтъ принудени да ги накажатъ своимъ судомъ, като ги искхвърлятъ изъ обществоото си. Противникитѣ на това могатъ да сж двама изверга, нови пришелци въ Варна съ още двама или три-ма привърженци, които сж вече отпечатани отъ сичекитѣ граждани.

Единъ отъ подписанитѣ на варненското заявленіе.

Варна 24 Марта 1881.

До почитаемата редакция на „Свободна България“.

На 9 т. Марта испратихъ до почитаемата редакция на в. „Независимость“ тая моя статья съ просба да я обнародва въ единъ отъ най-ближнитѣ броеве на вѣстника си; но тъй като поменатата редакцията, неблагоизволи да я обнародва, то азъ ся обрашамъ къмъ васъ, г-нѣ Редакторе, като съмъ увѣренъ, че вие не ще откажете да й дадете мѣсто въ единъ отъ броеветѣ на уважаемія ви вѣстникъ.

До почитаемата редакция на в. „Независимость“.

Увѣренъ въ безпристрастіето, което ви е въодушевлявало до сега, моля ви, въ името на правдата да благоизволите да обна-

родватъ въ единъ отъ най-близнитъ брое-
ве на уважаемия ви вѣстникъ слѣдующето:

Въ 13 брой отъ 4 т. Марта на в. „Рабо-
тникъ“, между другото съ крайно удиви-
леніе прочетохъ и една дописка отъ Варна
подписана отъ нѣкой-си „И.“ Тоя допис-
никъ на „Работникъ“ както читателитъ му
сж забѣлжили, искалъ да нападне и до-
кажи съ не прилични думи, моитъ частенъ
и общественъ животъ. Това негово безсѣвѣ-
стно нападаніе ако и не заслужа опровер-
женіе, но като имамъ предъ видъ, че чи-
тающата публика често ся мистифицира
съ подобни своего рода бездѣлници писачи,
които безнаказанно си играятъ съ най-сж-
ното нѣщо на българскія граждани —
честьта, та слѣдъ много колебанія рѣшихъ
ся да излѣза и азъ презъ печата да му
снима маската единъ пѣтъ за винаги, и да
осветля публиката върху неговата ниска
и подла душа, както и оная на неговитъ
компанисти. Дописника, за да може да про-
кара своитъ цѣли, почва своята пасквилна
дописка отъ градъ Варна и неговото окръ-
жіе, като казва, че съ проявяваніето на
пролѣтѣта и съ изчезпунаніето на свиреп-
ствующата между селскитъ добитѣкъ *еги-
демия* (понеже писача безъ очила не е мо-
жалъ да прочете добръ въ своитъ словарь
думатъ *epizodja*) почнала да ся проявява
сипаницата и други епидѣмически болес-
ти, които завлѣбли многобройни жертви, по
причина на неманіето окръж. докторе, и
отъ това че ако и да сжществуватъ въ г.
Варна ради форма като градски докторъ
нѣкой-си Сарафовъ, но той понеже меди-
цинската си практика твърдѣ малко е про-
звѣлъ между населеніето, и сичката си
дѣятелностъ е ограничилъ единствено въ
работничество предъ чорбаджи Янка,
то градското населеніе смѣло може да от-
каже неманіето на градски докторъ, и да
признае, че освобождаемата сума отъ град-
ската каса г-ну Сарафову са дава не като
на град. докторъ, но като на кметова кре-
атура. Ако очитъ си не можешъ да отво-
ришъ и да погледнешъ въ самата истина,
покрайнитъ мѣръ отвори си ушитъ безсѣ-
вѣстнѣй дописника и слушай:

Първо. Сипаницата още презъ зимата са
бѣше поевила въ довольно голѣмъ размѣръ,
въ Варненската околия, като въ сжщото
време спорадически случаи са показана въ
гр. Варна, които обаче немаха никаква е-
пидемическа форма, за прекратяваніето о-
баче на злото, азъ поканенъ отъ г-на окр.
управитель, ако и ординаторъ на варнен-
ската болница, са отправихъ на минутата
въ околіята, и, благодареніе на мѣрнитъ,
които на време ся взеха, ограничи ся бо-
лестьта и слѣдъ малко почти съвършено
исчезна, а въ това всѣкій може да ся увѣ-
ри, стига само да има добрата воля и да
направи справка съ дѣлата въ дѣлата на
окр. управитель.

Второ. Още презъ мѣсець августъ ми-
налата 1880 год. азъ престанахъ да бѣда
град. докторъ, и съ княжескій указъ ся на-
значихъ ординаторъ на варненската бол-
ница, и ако слѣдъ това слѣдвахъ нѣколко
време още да изпълнявамъ длъжността на
град. докторъ, но поканата на гр. общин.
управленіе, безъ никаква обаче заплата,
тѣй шото освобождаемата ми сума отъ гр.
каса е фантастическа и сжществува само
въ вашя болень мозгъ, г-не дописниче,
защото иначе не мога да си разясня, какъ
единъ човѣкъ съ здравъ разумъ и който
малко много уважава себе си пакъ има и
претенции да минува за патриотъ, би си
позволилъ да прѣска такива безсѣвѣстни
лѣжи и клевети, особено когато цѣлъ гр.
Варна, а и въе частно не сте да не знаете
всичко това, не сте да не знаете, че азъ
отъ казъ съмъ си далъ оставката, не съмъ
получилъ нито една аспра отъ град. каса
Въ таковъ случай едно отъ двѣтъ: или
тѣй долу стоите въ нравствено отношеніе

щото за васъ лѣжата е нѣщо обикновено,
или пакъ съ безобразната си тая и подла
постѣпка сте гонили цѣлъ свойственна
вамъ и подобнитъ на васъ.

По-долу, г-нъ дописникъ, като гоборн за
нѣкои въображаеми дописници на „Българ-
скій Гласъ“ съ гнусенъ и коваренъ начинъ,
и съ думи който, види ся, е научилъ по
крѣчмитъ, които често посѣщава, напада
безсѣвѣстно личността ми като злобно
спомѣнува за нѣкое дѣло заведено противъ
мене отъ неговъ единъ аркадаитъ съдър-
жатель на публиченъ домъ, който завелъ
върху мене искъ на 1500 фр за вѣтъра.

Да, г-нъ дописниче, ти и подобни на
тебе мизерни креатури възмутени отъ това
че публично снѣхъ маската на одного отъ
вапитѣ аколити, и го представихъ въ са-
мата ничтожна нагота, то тозъ часъ за да
си отмѣстятъ тичатъ при аркадашина си
отъ публ. домъ, то съ молби, то съ запла-
шванія, и други разни низеки сръдства го
подстрекаватъ да подаде противъ мене искъ,
съ което ся мислили, види ся, да ма очер-
нятъ и убиятъ честьта ми предъ публика-
та и предъ моето началство. На другия денъ
обаче азъ, като служаше лице, потърсихъ
защита предъ закона и въ самото сѣдили-
ще противъ клеветницитъ, и противъ тѣхъ
ся заведе углавно дѣло, именно за клевета
и подстрекачество — и снетитъ при слѣд-
ствието показанія отъ тѣхъ и отъ поме-
натія съдържатель на публичния домъ и
аркадашина имъ доказаха, че тоя послѣд-
ній билъ принуденъ съ заплашванія да под-
пише нѣкое прошеніе съдържаніето на кое-
то не зналъ, и самъ исповѣда, че той не-
ма нищо да са оплаква и да дири отъ
мене, а просто ся подчинилъ на насил-
ствията на подстрекателитъ да подпише
една книга съ неизвѣстно нему съдържаніе,
а за да ся увѣрите, г-не дописниче, въ
истината на горѣнаведенитъ нема освенъ
да си направите трудъ да присѣствувате
на сѣда заведенъ отъ г-на прокурора, про-
тивъ твоитъ аколити и подстрекатели, кой-
то сѣдъ въ името на правдата не ще ся
забави, вѣрвамъ, да имъ наложи прилич-
ното наказаніе.

А колкото за помѣнуваніето отъ васъ за
нѣкой-си крадено писмо, и публикувано въ
„Българ. Гласъ“, ще ся потруда по зако-
ненъ пѣтъ да изоблича и тая ваша клевета.
Въ заключеніе за сичкитъ ваши други
панала, оставамъ да сѣди между мене и
васъ публичното мнѣніе и моето началство.

Д-ръ Г. Сарафовъ.

Ямболъ, 6 Марта 1881.

Господине Редакторе!

Вѣй ще ся зачудите, но пакъ трѣба да
знаете, че у насъ правителството устроило
3-о отдѣленія Его Величества канцеларія,
което е упузднено въ Русія. Директоритъ
официално пишатъ на чиновницитъ си да
са обади наистина ли е тоя дописникъ еди
въ кой вѣстникъ, а при не съзнание на по-
дозрѣваемото лице тѣ пишатъ на други
чиновници да слѣдятъ за еди кой-си, съ
кого той води дружба и кой може да му
дава матеріяли за дописки и това писмо
пакъ официално ся пише. О пріятелю, за-
щитникъ на свободата и миссията какъво ся
прави у насъ. Уму не постижимо! какви
своеволия вършатъ нашитъ по-високи чи-
новници, които обърнали несчастната стра-
на на монополія. Управленіята и канцела-
ринтѣ сж монополни кантори. Повече отъ
400 човѣка даватъ прошенія на правител-
ството, че председателя на сѣдилището
експлоатира департамента съ властьта си.

Всѣка поща почти оплакватъ ся като на
пр. че като дохода въ сѣдилището да си
издѣйствуватъ документъ на купенія домъ
или воденица той. председателя ся отказа
подъ разни видове да изслуша продавача
и купувача, а другъ денъ неговъ роднина
явява ся компаніонъ-пріятель или претен-
дентъ подъ разни предлози и така про-
дажбата става не на първото лице, а на
второ или трете лице. Така председателя
отъ нищо направилъ 9 камѣка воденици,
чифликъ и домъ, дѣто живѣлъ губернаторъ
въ руско време. Иванъ Стенановъ; тѣй каз-
ватъ хората, пишатъ и ся оплакватъ, но
никой не обръща вниманіе. Турски работи
ся вършатъ, защото, казватъ, нашата про-
винція е турска, немами префекти а мюте-
сарифи, немами околийски началници и кай-
маками, немами сѣди, а кадиі между про-
чиемъ вѣй пишете че тамъ сж хора лопави
и чиновници, а тузъ само чиновници по-
струватъ за цѣли шайки разбойнически.
Сливенъ, най-народенъ градъ ся предаде
на най-подли чиновници, които явно въ
управленіята си грабятъ; единъ чиновникъ
отъ другитъ краде дѣла, въ които е заин-
тересуванъ, какво оставялъ? . . .

Много би сподучили, ако въ вѣстника ви
придумали нѣколко души за несчастна Ру-
мелия. Вие знаете че по хатѣръ у насъ сж
учреждаватъ дирекциитъ нови, скоро ще ся
научите за нова дирекція, ново тѣгло за
несчастнѣй Румелиецъ; до сега е секретъ то-
ва ново учреждение, но скоро ще излѣзе
пилето отъ чурупката си.

САТИРА:

„Рече безуменъ въ сѣрдцѣ
своемъ: нѣсть Богъ.“

(Псаломъ 13, ст. 1.)

Една видѣлина —
Голѣма истина
Изрече нашъ Чавдаръ:
Свѣта иу потъмнѣлъ
И много претърпѣлъ —
Претеглилъ той ударъ!
И тѣрси онъ крилати
Въ главата си мечты,
Надѣждитъ му злати
Пропали вси почти.
Защо да видимъ — какъ
Туй става съ него? — Пакъ
Той самъ ни казва ясно
На мѣсто безопасно,
Въ „Свободна печать“.
За да го прочетатъ:
„Че той не былъ честитъ
Живѣялъ катъ убитъ
Отъ зла печаль
Безъ идеалъ;
Защото е безъ Богъ
И вѣра никаква,
Нито Рай подиръ гробъ
Той чака нѣкога!
.....“ (*)
А въ отговоръ да земе
Онуй-ка изрѣченъе,
Давидъ що съсь време
Казалъ въ изобличенъе:
„Безумный само рече
Въ душа си развратена
Богъ нема — туй е вече
Измыслица скроена!“

25 Марта 1881.

ГОНА.

*) В. стихотвореніе въ 2-й брой на вѣс-
„Св. Печать“, редакторъ Чавдаръ въ
Търново.

РАВНОСМѢТКА

БЪЛГАРО-РУСКОТО ДРУЖЕСТВО ВЪ ВАРНА ОТЪ 1 ОКТОМ. 1880 ДО 1 МАРТА 1881

	Златни фр.	с.	фр.	с.		Златни фр.	с.	фр.	с.
Износни стоки					Внесени стоки . .	37587	38		
(продажба) . .	28906	82			Расходи невъзвратн.	4120	17		
Стоки на лице .	14801	67	43708	49	За уравнение . .	2000	94	43708	49
			43708	49				43708	49
S. E. B. O.									

БАЛАНСЪ

НА

БЪЛГАРО-РУСКОТО ДРУЖЕСТВО

ЗА МѢСЕЦЪ ФЕВРУАРЬ 1881.

А К Т И ВЪ	франга	с.	П а с и вЪ	франга	с.
Каса	1955	52	Основнѣ капиталъ	12032	90
Стоки на лице	14801	67	Дългови по текущи смѣтки		
Предп. наемъ за магазинъ за			въ Русія	7810	95
2-та шестъ-мѣсяца . .	1023	37	Дългъ въ Варна	546	32
Мобили	225	60	Печалби отъ операціи . .	5097	73
Вѣреси	4384	95			
Расходи	3096	80			
	25487	91		25487	91
Реконституция					
Отъ печалби по операціи				5097	74
Спадаме: разноси на дружеств. и опер.				3096	80
Остава чиста печалба				2000	94

Директоръ на Обществото И. КАРЛОВСКИЙ.

Съ първообразното вѣрно. Бухгалтеръ Х. Ж. Чолаковъ.

ПРОТОКОЛЪ.

Търговското дружество за Руско-Български стоки въ г. Варна свикано въ заседание днесъ 15 Марта 1881 година отъ Директора Г-на Ивана Карловски, въ

присъствіето на 22 члена отъ ори заседаніето, слѣдъ като избра за председателъ Г-на П. Календжий и секретаръ Г-на Бошковъ за воденіето на разискваніето. Присъствующитъ като видѣха че болшинството на чле-

повете на дружеството присъствуватъ, обевиха че съ компетентни да пристъпятъ къмъ рѣшеніе на дневните въпроси, затова са откри заседаніето по часа два слѣдъ пладне.

Най-напрѣдъ Г-нъ Карловски представи въобщи черти биланса за дѣйствиата на дружеството отъ откритіето му до 1-й Марта т. г. като добави че дружеството доста е успѣло въ цѣльта си, при всичко че капиталътъ бѣше много незначителенъ, тѣй щото освенъ капитала и разносити, съглежда се печалба 12%; За това Дружеството изрази своята признателност и благодарение Г-ну Директору Ивану Карловскому.

Следъ това Г-нъ Карловски предложи, че за въ бѣдъще не може да управлява дѣйствиата на дружеството, което располага съ такъвъ малкъ капиталъ. Вслѣдствие на това, слѣдъ дълги разсужденія, повишегласіето на присъствующити членове, рѣши се за въ бѣдъще дружеството да се устрои на акція, стойността на която да бѣде 100 франга и числото на акціи не повечъ отъ 500, и призова Г-да членове за усплване на акціи, слѣдователно и на капитала за по полѣмъ успѣхъ.

Тѣй като по повишегласіето на присъствующити внасяніето на частити капиталъ отъ членовити се преустрои въ акції, така също по повишегласіе прие са измѣненіето на съществующія до сега Уставъ на Дружеството, за изработваніето на който въ новъ Уставъ избраха се по повишегласіе Г-да Т. Лисевичъ, Карловски Календжіевъ, Ивановъ и Г-нъ Шоповъ самъ предложи своити услуги при изработваніето му; — който Уставъ избранната комисія да представи на общото преглеждане и одобреніе отъ членовитѣ, слѣдъ което да се обнародва, заедно съ биланса за дѣйствиата (операціи) на дружеството за общо свѣденіе на членовитѣ му. — На същата избранна комисія присъствующити членове възложиха подробното преглеждане на смѣткити на дружеството, за резултата на който да увѣдомятъ събраніето. — За бѣдъщій ди-

ректоръ на дружеството избрасе пакъ Г-нъ Иванъ Карловски единодушно, комуто слѣдуемому възнаграждение за трудове му въ отъ откритіето на дружеството до 1 Марта ще ся опредѣли отъ комисіята, натовареното съ изработваніето на Устава и ще ся удобри отъ общото събрание, а за въ бѣдѣще се пріе 4000 фр. годишна заплата.

Следъ това заседаніето се закри въ 4 часа после пладне сжщій день.

РАЗНИИ.

„Нове время“. Командантъ на Петропавловската крѣпость е назначенъ Треповъ. Тука умрѣлъ румжнскій посланикъ кн. Гика отъ настинка.

Софія 23 Марта. Тукъ е открилъ нихилистически съюзъ. Таквизи има въ Търново, съ органа си „Св. Печать“, Русчукъ „Работникъ“. На 24 Марта нихилистичѣ въ Варна, имали тайно засѣданіе, въ което пріели участіе 8 души. — Истина ли е?

Вѣна, 21 Министерството разрѣшило учрежденіето на чешкій университетъ. Италия, Турція и Сърбія припознали Румжнія за кралство.

Оригинални изслѣдованія по игиената на непразната жена и на новороденитѣ дѣца.

Отъ Д-ръ С. Х. Загорски.

(Продълженіе.)

При изслѣванитѣ дотукъ вліятелни върху непразната жена болѣсти, ще забелѣжимъ още и вліяніето на слѣдующитѣ тѣ наречени: остри болѣсти.

а). *Остри болѣсти.* — а) *Пневмонійтъ* (въспаленія бѣлий дробъ), grisolle въ своитѣ изслѣданія е дошълъ до закаюченіе че: *страдащитѣ отъ тѣзи болѣсти непразни жени иматъ за процентъ 50% въ поматванія или въ иредвременни ражданія.*

Подобенъ случай срѣщнахъ въ прагматиката си тукъ който ма подбуди да дамъ слѣдующитѣ обясненія: Г. Ж. Е. С. на възраст 19 год. става за првъ пѣтъ непразна и въ трудността си на 7-ий мѣсець заболява отъ една *остра пневмонія* отъ която въ първата седмица на болѣстѣта ражда дѣтето мъртво; тѣзи млада майка са обвинени отъ страна на своя съпругъ че: съгласно съ старата си майка доброволно била предизвикала безвѣрменното раждане съ цѣль да убіе дѣтето си, отъ гдѣто са и заяви най-послѣ процесъ за *деворсъ*; ако и да са постаряхъ за да убѣдя съпругътъ че болѣстѣта е причинила предвѣрменното раждане, но по това ни най-малко са сполучи, тѣй шото до прѣди малко време неспо-

разумѣніето между тоя съпругъ и невинната негова съпруга продължаваше.

б) *Пливриизъ* (Pleurésie) когато е силенъ може да произведе поматаніе както и

в) *Острий рсвматизмъ*

г) *Кръвотеченіята на матката.* Когато сж силни, базъ да са дири причината шоти произвожда, а най-паче когато тѣ кръвотеченія сж послѣдственни отъ разлѣпваніето на плацентата (бабиното).

Плацентата е мѣсна масса която служи за центръ на кръвообращаніето и като дишателенъ органъ на дѣтето въ майчината му утроба. Ролята на *плацентата* престава по диръ нѣколко минути слѣдъ ражданіето на дѣтето. Залавяніето на която често са срѣща около отверстіето (шіята) на матката, особено на жени които сж имали по-вече дѣтца, тоя послѣдній случай има най-големій процентъ на похабяваніята послѣдственни на кръвотеченія (хеморагій).

д) *Красникътъ* или *Дробиката* (Hydrosis) когато особено анализирана пикочта на страдащитѣ отъ тѣзи болѣсти непразни жени, покаже бѣлѣжично съдържаніе (Albuminurie) зароденитѣ предвѣрменно умираатъ или биватъ пометнати (Cazeaux).

е) *Екламсія* (Треперателни припадци). Тѣзи наѣкогаши причиняватъ поматанія както и предвѣрменни ражданія, ако ли пакъ страдащитѣ отъ тѣзи болѣсти непразни жени доносятъ до край зароденото си дѣте, то може слѣдъ ражданіето си да претърпи удари отъ тая болѣстъ (екламсія).

Не на рѣдко са срѣщатъ тѣ триперателни припадци отъ страна на майката въ време на ражданіето; ако и да не е мѣсто тукъ да говоримъ за причинитѣ на тѣ припадци то мимоходомъ ще кажа нѣколко думи врѣдующето:

„Г-жа Д. К. П. на възраст 20 години, тѣлосложеніе срѣдно, преди 1½ година е претърпѣла поматаніе на едмо 3—4 мѣсечъ дѣте по причина на единъ силенъ ударъ върху сѣдалището си; сега за втори пѣтъ непразна, и донесено до край, осѣща болѣжки отъ пристягванія на матката предъ 2 дни които болѣжки постепенно са усиляватъ, бабата обаче вижда че ражданіето не напѣрдува заявява да са поиска медицинска помощъ, за която цѣль и бѣхъ призованъ на 28 Ноемврій 1880 год. 9 часѣтъ сутренъта, при екзамениранието направено можихъ да узная; а) че речената госпожа е положително непразна, б) акта на рождението е започенатъ.

в) Облѣжътъ на тарбухва развитъ повече отъ обикновенно, тѣй шото можѣше да са предположи съдържаніето на 2 дѣтца (близнета), ако и за зла честь биеніето ма дѣтскій пулсъ не сжществуваше; пристягваніята ако и отмаляни слѣдъ пристигваніето ми са поддържахъ посредствомъ нужднитѣ за това лѣкарства: но ражданіето никакъ не напѣрдуваше, тѣй шото въ растоаніе на 5 часа положеніето на дѣтето не направи освѣтъ твърдѣ малки измѣненія, силитѣ на майката бѣха почти изчерпани, което ма най-много смущаваше; тукъ въ единъ мигъ виждамъ майката да са растренера, припадна, и остана въ несвѣсть; диотрѣбихъ анестезіята съ Chloroforme и посредствомъ шипцитѣ Forceps истѣглихъ дѣтето което имаше кордонътъ (въжето) навито два пѣти около шіята и тоста притегнато, но отъ страна на дѣтето нѣмаше ни най-малкъ знакъ за възвръщаніе на животъ! тѣ сички манопери както и послѣдній періодъ на ражданіето са извършиха безъ съзнаніето на майката, която остана въ несвѣсть близо 18 часа, въ което растоаніе трипераніята са повториха до три пѣти: слѣдъ това настана слабостъ която са продължи до 15 дни, слѣдъ която нашата болна са поправи и днесъ е въ пѣлно и съвршенно здравіе. (Слѣдъ.)

МѢСТНА НОВИНА.

Изборитѣ на градскій съвѣтъ въ Варне сж назначени за 5-й Априлъ,

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

С. Мировъ отъ Пазарджикъ подарува 6-мѣсечно теченіе отъ „Своб. България“ за Лѣсковската Симинарія.

Поправка. — Въ 9 брой на „Своб. България“, стр. 1, кол. 1, редъ 18 (отдолу нагорѣ) дата 13 чети 15. — На 2-ра кол. въ текста на словото (кн. Маклав. гл. IX, ане II). И пакъ на 3-я кол. редъ 17 вм. идолопклоници чети: *иноплеменици*.

На стр. 7, кол. 1 редъ 5 (отдолу нагорѣ) думата прогресъ чети *процессъ*.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Долунодписаннитѣ имаме честь да извѣстимъ почитаемитѣ търговци, че отъ началото на настоящата година Англійски търговски параходи откриватъ плуваніето си между Лондра Варна и на онаки. Тѣзи параходи, като ще плуватъ на право изъ Лондонъ, могатъ много лѣсно и съ най-умѣрени цѣни да докарватъ стоки отъ разни сортове изъ Лондонъ въ Варна. За това препорѣчваме на гг. търговци които получаватъ стоки изъ Англія да са въсползуватъ и товарятъ горе-казанитѣ параходи, най-вечъ за да избѣгнатъ загубитѣ които стокитѣ могатъ да потърпятъ въ превозваніето (транспортъ). Тѣй молимъ почитаемитѣ търговци, които искатъ да товарятъ могатъ да са въсползуватъ отъ това удобство, ще благоволятъ да са обврнхтъ до George Russell & Comp. 151 Fenchurch Street. London E. C., а въ Варна до г. Братя А. Паница.

AVIS.

Les soussignés ont l'honneur de porter à la connaissance des honorables négociants que depuis le commencement de l'année courante, des bateaux à vapeur Anglais de commerce ont entamé une ligne entre Londres-Varna et vice-versa; ces bateaux venant directement de Londres pourraient très-aisément et à des prix très-modérés transporter des marchandises de toute sorte de Londres à Varna, de sorte que nous recommandons à Messieurs les négociants qui régulièrement presque reçoivent des marchandises provenant d'Angleterre d'en profiter et de les faire charger dans les susdits bateaux pour éviter les dommages que les marchandises subissent par suite des différents transbords pendant leur trajet jusqu'à leur destination. Ainsi nous prions les honorables négociants qui voudraient faire embarquer leurs marchandises dans les susdits bateaux de s'adresser à M. Georges Russell et Cie 151 Fenchurch Street London E. C. et à Varna à MM. A. Panitza Frères.